

ضوابط برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای و صدور گواهی نامه کاربردی توسط کانون کارکنان بورس و اوراق بهادار

ب‌نام‌خدا

ضوابط برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای و صدور گواهی‌نامه کاربردی توسط کارگزاران بورس و اوراق بهادار

در راستای اجرای بند ۵ و ۶ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار، بند ۵ ماده ۶، بندهای ۴، ۱۲ و ۱۴ ماده ۷ و بند ۲ ماده ۷۲ اساسنامه قانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و ماده ۸ دستورالعمل عضویت در قانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار و به منظور:

- افزایش مهارت‌های عملی اشخاص وابسته به اعضا
  - تأیید صلاحیت حرفه‌ای اشخاص حقیقی برای تصدی برخی از مشاغل در شرکت‌های عضو
  - ارتقاء دانش حرفه‌ای و افزایش کیفیت ارائه خدمات اشخاص وابسته به اعضا
- این ضوابط به تصویب هیأت مدیره قانون رسید.

ماده ۱: واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و ماده یک دستورالعمل عضویت در قانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۸/۸/۹ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این ضوابط به کار می‌روند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

- (۱) **گواهی‌نامه کاربردی:** منظور گواهی‌نامه‌ای است که قانون براساس این ضوابط برای اشخاص حقیقی به منظور انجام برخی از وظایف و امور در شرکت‌های عضو صادر می‌نماید.
- (۲) **دوره آموزش حرفه‌ای:** دوره آموزشی است که قانون براساس مفاد این ضوابط جهت صدور گواهی‌نامه کاربردی برگزار می‌نماید.
- (۳) **رتبه‌بندی:** منظور ارزیابی و رتبه‌بندی کارگزاران در زمینه اوراق بهادار و کالا است که توسط سازمان بورس انجام می‌پذیرد.

ماده ۲: قانون سمت‌ها و وظایفی که برای آن‌ها گواهی‌نامه کاربردی صادر می‌نماید را تعیین می‌کند.

ماده ۳: عضو می‌تواند فردی را که عهده‌دار سمت‌ها و یا انجام وظایف موضوع ماده ۲ این ضوابط می‌باشد را جهت شرکت در دوره آموزش حرفه‌ای و اخذ گواهی‌نامه کاربردی به قانون معرفی نماید.

ماده ۴: شخص وابسته به عضوی که عهده‌دار سمت‌ها و یا انجام وظایف موضوع ماده ۲ این ضوابط می‌باشد و یا سایر متقاضیان می‌توانند در دوره آموزش حرفه‌ای جهت اخذ گواهی‌نامه کاربردی شرکت نمایند.

تبصره: کانون با توجه به امکانات و محدودیت‌های برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای، برای اشخاص وابسته به اعضاء نسبت به سایر متقاضیان اولویت قائل می‌شود.

ماده ۵: کانون برای افرادی که دوره‌های آموزش حرفه‌ای را گذرانده و شرایط تعیین شده در این ضوابط را احراز می‌کنند، گواهی‌نامه کاربردی صادر می‌نماید.

ماده ۶: موارد ذیل در پیوست‌های این ضوابط مشخص می‌شوند:

الف- سمت‌ها و یا وظایفی که برای آن‌ها گواهی‌نامه کاربردی صادر می‌شود.

ب- دوره‌های آموزش حرفه‌ای و سرفصل‌های آن جهت اخذ گواهی‌نامه کاربردی

ج- پیش‌نیازهای اخذ گواهی‌نامه کاربردی

د- معافیت‌ها از شرکت در برخی از دوره‌های آموزش حرفه‌ای

ه- نحوه ارزیابی و سنجش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش حرفه‌ای

و- مدت اعتبار و نحوه تمدید گواهی‌نامه کاربردی

تبصره: برای هریک از گواهی‌نامه‌های کاربردی موارد مندرج در این ماده به تصویب هیأت مدیره کانون می‌رسد.

ماده ۷: حضور شخص وابسته به عضو در دوره‌های آموزش حرفه‌ای دارای امتیاز حضور و مشارکت در کلاس‌های آموزشی است که امتیاز مربوطه توسط کانون مطابق مقررات در فرآیند رتبه‌بندی به عضو اعطا می‌شود.

ماده ۸: کانون می‌تواند پیشنهاد تخصیص امتیاز به پرسنل دارای گواهی‌نامه کاربردی در فرآیند رتبه‌بندی را به سازمان ارائه نماید و یا خود راساً امتیازی برای اعضایی که از پرسنل دارای گواهی‌نامه کاربردی استفاده می‌نمایند در امتیازات مربوط به خود در فرآیند رتبه‌بندی در نظر بگیرد.

ماده ۹: این ضوابط در ۹ ماده، دو تبصره و دو پیوست در تاریخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۵ به تصویب هیأت مدیره کانون رسید.

پیوست (۱): گواهی‌نامه کاربردی "پذیرش سفارش مشتریان اوراق بهادار"

- ۱- این گواهی‌نامه کاربردی برای کارکنان، کارشناسان و مدیران پذیرش سفارش مشتریان در زمینه اوراق بهادار قابل معامله در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران و یا هر شخص وابسته به عضو که هر یک از وظایف مربوطه در این زمینه نظیر دریافت سفارشات خرید و فروش، احراز هویت مشتریان، اخذ درخواست صدور کد معاملاتی از مشتریان، ثبت سفارش مشتریان در OMS عضو، ارسال سفارش مشتریان به واحد معاملات را بر عهده دارد، تعریف شده است.
- ۲- دوره‌های آموزش حرفه‌ای که جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی می‌بایست گذرانده شود و سرفصل‌های آن به شرح ذیل است:

الف. قوانین و مقررات عمومی بازار سرمایه

- الف-۱) معرفی ارکان نظارتی بازار اوراق بهادار
شورای عالی بورس و اوراق بهادار؛ اعضا، وظایف
سازمان بورس و اوراق بهادار؛ ماهیت، ساختار حاکمیتی، وظایف
- الف-۲) معرفی اشخاص تحت نظارت (ارکان اجرایی بازار اوراق بهادار)
نهادهای مالی؛ تعاریف و کارکردها
کارگزاری، سیدگردان، بازارگردان، مشاور سرمایه‌گذاری
صندوق‌های سرمایه‌گذاری
شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها
شرکت‌های تامین سرمایه
ناشران اوراق بهادار
تعاریف و طبقه‌بندی؛ ناشران پذیرفته شده در بورس و فرابورس و یا ثبت شده نزد سازمان
الزامات ثبت نزد سازمان و پذیرش در بورس یا فرابورس و انتشار اطلاعات
تشکل‌های خود انتظام
کانون‌ها؛ کانون کارگزاران، کانون نهادهای سرمایه‌گذاری، کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی
بورس‌ها؛ بورس اوراق بهادار، فرابورس، بورس کالا، بورس انرژی
اتاق پایاپای؛ شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه
ماهیت و ساختار حاکمیتی
کارکردها و وظایف؛ نگهداری سهام به صورت سپرده، وثیقه نمودن اوراق بهادار، سایر اقدامات
الزامات تسویه وجوه کلیه معاملات در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس
شرکت مدیریت فناوری بورس تهران
ماهیت و ساختار شرکتی
کارکردها و وظایف

الف-۳) طبقه‌بندی بازارها

بازار اولیه، بازار ثانویه، بازار مشتقه

الف-۴) ابزارهای مالی قابل معامله

سهام، حق تقدم سهام، اوراق بدهی، اوراق مشتقه و سایر اوراق پذیرفته شده

الف-۵) ناهنجاری‌ها در بازار سرمایه

تعاریف و انواع ناهنجاری‌ها

اختلاف؛ مصادیق و نحوه رسیدگی (کمیته سازش، هیات داور)

تخلف؛ مصادیق، نحوه رسیدگی و مراجع رسیدگی به تخلفات

جرم؛ مصادیق و نحوه رسیدگی

الف-۶) حمایت‌های قانونی از بازار سرمایه

معافیت‌های مالیاتی؛

شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس،

ابزارهای نوین مالی،

کالاهای پذیرفته شده در بورس کالا،

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

صدور و ابطال واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

معافیت از برگزاری مزایده و مناقصه

خروج از نظام قیمت‌گذاری

الف-۷) شرکت‌های سهامی و مسائل مرتبط به آن‌ها

انواع و تعاریف

ساختار حاکمیتی، مجامع، سال مالی، افزایش سرمایه و صورت‌های مالی

اختیارات مدیران

حقوق صاحبان سهام

الف-۸) نحوه استخدام و نقل و انتقال کارکنان بین شرکت‌های کارگزاری

نحوه قطع همکاری

شرایط اعطای گواهی خاتمه همکاری

کمیته حل اختلاف؛ اعضا و اختیارات

نحوه نقل و انتقال کارکنان بین شرکت‌های کارگزاری

الف-۹) آشنایی مقدماتی با مقررات پول‌شویی

ب) ساز و کار مقرراتی و عملیاتی بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

ب-۱) مفاهیم و اصطلاحات

انواع شاخص‌ها؛ شاخص کل، شاخص قیمت، شاخص قیمت و بازده نقدی
انواع قیمت‌ها؛ اولین قیمت، قیمت پایانی، کمترین و بیشترین قیمت، میانگین قیمت
حجم معاملات و ارزش بازار
حجم مینا و قیمت پایانی سهام
سهام شناور آزاد
افزایش سرمایه
P/E، EPS و تعدیل آن

ب-۲) نحوه اخذ سفارش خرید یا فروش مشتری
نحوه صدور کد معاملاتی سهامدار، احراز هویت و مدارک مورد نیاز
نحوه تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش و مدارک لازم
انواع سفارشات و دوره سفارش‌گیری
نحوه سپرده کردن سهام
نحوه اصلاح مشخصات سهام داران
نحوه ارزیابی اعتبار اوراق سهام
ب-۳) نحوه ثبت، تهیه و نگهداری اطلاعات و مدارک
اطلاعات و مدارک مشتریان
اطلاعات و مدارک سفارش‌های مشتریان و اصلاح آن
ب-۴) نحوه انجام معاملات در بورس و فرابورس
اجرای سفارش مشتریان در سامانه معاملات
مراحل انجام معاملات؛ پیش‌گشایش، گشایش، حراج پیوسته، حراج ناپیوسته پایانی، پایان معامله
ساعات و روزهای انجام معاملات
انواع معاملات؛ خرد، بلوک، عمده و عمده شریطی
معاملات حق تقدم سهام، اوراق مشارکت، اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن و سایر اوراق
پذیرفته شده
توقف و بازگشایی نماد معاملاتی
محدودیت‌های معاملاتی؛ دامنه نوسان قیمت، گره و رفع گره معاملاتی، محدودیت حجمی
محدودیت‌های انجام معاملات برای کارکنان شرکت‌های کارگزاری
عرضه اولیه، خرید گروهی و تخصیص

ب-۵) تسویه و پایاپای
صدور اعلامیه خرید و فروش
گواهینامه نقل و انتقال سهام
کارمزد و هزینه معاملات
زمان تسویه معاملات؛ سهام، اوراق بدهی و سایر اوراق پذیرفته شده
تعیین و تغییر کارگزار ناظر، چگونگی مشخص شدن کارگزار ناظر به صورت خودکار

ب-۶) معاملات قراردادهای آتی سهام
مبانی و مفاهیم قراردادهای آتی سهام
نحوه اخذ سفارش؛ اخذ کد، بیانیه ریسک، گشایش حساب عملیاتی، انواع سفارشات
تسویه؛ وجه تضمین، انواع تضمین، بروز رسانی حساب‌ها، تقویم معاملاتی، تسویه نقدی

ب-۷) تخفیفات مجاز در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

ب-۸) مصادیق ناهنجاری
ضوابط انضباطی کارکنان پذیرش
فعالیت‌ها و خدمات غیرمجاز کارکنان پذیرش

ج) مهارت‌های ارتباطی و مشتری‌مداری

ج-۱) مهارت‌های برقراری ارتباط موثر
مفهوم ارتباطات انسانی و چرخه ارتباطی
عوامل دخیل در برقراری ارتباطات انسانی
موانع ارتباطی و منشا آن
تاثیرگذاری و شیوه‌های آن
شاخصه‌های ارتباط موثر
ابزارهای ارتباطی؛ کلامی و غیرکلامی
کاربرد متبحرانه ابزارهای ارتباطی در محیط کار

ج-۲) اصول و مهارت‌های رفتار با مشتری
مروری بر مفاهیم مشتری‌مداری
علل نارضایتی مشتری و شکاف‌های خدماتی بنگاه‌ها
شیوه‌های ارتباط با مشتری
شیوه مدیریت رفتار مشتری عصبانی
فرآیند خنثی نمودن عصبانیت در مشتری: کنترل، پذیرش، تمرکز و حل مشکل
چند توصیه برای مشتری‌مداری

د) اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای

- ۳- پیش‌نیازهای اخذ این گواهی‌نامه کاربردی به شرح ذیل است:
- دارا بودن گواهینامه تحصیلی دیپلم مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش
  - دارا بودن گواهینامه ICDL سطح I به غیر از دارندگان مدرک دیپلم کامپیوتر یا کارشناسی در هر رشته و گرایشی یا دارندگان بیش از یک سال سابقه کار
- ۴- برخی افراد جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی از شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای به شرح ذیل معاف می‌باشند:

- دارندگان گواهینامه حرفه‌ای اصول بازار سرمایه از دوره الف بند ۲ این پیوست.
- دارندگان گواهی‌نامه کاربردی "پذیرش سفارش مشتریان کالایی" از دوره‌های الف، ج و د بند ۲ این پیوست
- ۵- ارزیابی و سنجش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش حرفه‌ای فوق با انجام آزمون‌های کانون صورت می‌پذیرد.
- ۶- مدت اعتبار این گواهی‌نامه کاربردی از زمان صدور به مدت سه سال خواهد بود و تمدید آن منوط به شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای که توسط کانون تعیین می‌شود، می‌باشد.

پیوست (۲): گواهی‌نامه کاربردی "پذیرش سفارش مشتریان کالایی"

- ۱- این گواهی‌نامه کاربردی برای کارکنان، کارشناسان و مدیران پذیرش سفارش مشتریان در زمینه کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا قابل معامله در بورس کالای ایران و یا هر شخص وابسته به عضو که هر یک از وظایف مربوطه در این زمینه نظیر دریافت سفارشات خرید و فروش مشتریان، احراز هویت مشتریان، اخذ درخواست صدور کد معاملاتی از مشتریان، ثبت سفارش مشتریان در OMS عضو، ارسال سفارش مشتریان به واحد معاملات را بر عهده دارد، تعریف شده است.
- ۲- دوره‌های آموزش حرفه‌ای که جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی می‌بایست گذرانده شود و سرفصل‌های آن به شرح ذیل است:

الف) قوانین و مقررات عمومی بازار سرمایه

- الف-۱) معرفی ارکان نظارتی بازار اوراق بهادار
شورای عالی بورس و اوراق بهادار؛ اعضا، وظایف
سازمان بورس و اوراق بهادار؛ ماهیت، ساختار حاکمیتی، وظایف
- الف-۲) معرفی اشخاص تحت نظارت (ارکان اجرایی بازار اوراق بهادار)
نهادهای مالی؛ تعاریف و کارکردها
کارگزاری، سیدگردان، بازارگردان، مشاور سرمایه‌گذاری
صندوق‌های سرمایه‌گذاری
شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها
شرکت‌های تامین سرمایه
ناشران اوراق بهادار
تعاریف و طبقه‌بندی؛ ناشران پذیرفته شده در بورس و فرابورس و یا ثبت شده نزد سازمان
الزامات ثبت نزد سازمان و پذیرش در بورس یا فرابورس و انتشار اطلاعات
تشکل‌های خود انتظام
کانون‌ها؛ کانون کارگزاران، کانون نهادهای سرمایه‌گذاری، کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی
بورس‌ها؛ بورس اوراق بهادار، فرابورس، بورس کالا، بورس انرژی
اتاق پایاپای؛ شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه
ماهیت و ساختار حاکمیتی
کارکردها و وظایف؛ نگهداری سهام به صورت سپرده، وثیقه نمودن اوراق بهادار، سایر اقدامات
الزامات تسویه وجوه کلیه معاملات در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس
شرکت مدیریت فناوری بورس تهران
ماهیت و ساختار شرکتی
کارکردها و وظایف

الف-۳) طبقه بندی بازارها

بازار اولیه، بازار ثانویه، بازار مشتقه

الف-۴) ابزارهای مالی قابل معامله

سهام، حق تقدم سهام، اوراق بدهی، اوراق مشتقه و سایر اوراق پذیرفته شده

الف-۵) ناهنجاری‌ها در بازار سرمایه

تعاریف و انواع ناهنجاری‌ها

اختلاف؛ مصادیق و نحوه رسیدگی (کمیته سازش، هیات داور)

تخلف؛ مصادیق، نحوه رسیدگی و مراجع رسیدگی به تخلفات

جرم؛ مصادیق و نحوه رسیدگی

الف-۶) حمایت‌های قانونی از بازار سرمایه

معافیت‌های مالیاتی؛

شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس،

ابزارهای نوین مالی،

کالاهای پذیرفته شده در بورس کالا،

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

صدور و ابطال واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

معافیت از برگزاری مزایده و مناقصه

خروج از نظام قیمت‌گذاری

الف-۷) شرکت‌های سهامی و مسائل مرتبط به آن‌ها

انواع و تعاریف

ساختار حاکمیتی، مجامع، سال مالی، افزایش سرمایه و صورت‌های مالی

اختیارات مدیران

حقوق صاحبان سهام

الف-۸) نحوه استخدام و نقل و انتقال کارکنان بین شرکت‌های کارگزاری

نحوه قطع همکاری

شرایط اعطای گواهی خاتمه همکاری

کمیته حل اختلاف؛ اعضا و اختیارات

نحوه نقل و انتقال کارکنان بین شرکت‌های کارگزاری

الف-۹) آشنایی مقدماتی با مقررات پول‌شویی

ب) ساز و کار مقرراتی و عملیاتی بورس کالای ایران

- ب-۱) محصولات پذیرفته شده در بورس کالا
گروه‌های کشاورزی، صنعتی و پتروشیمی
- ب-۲) نحوه دریافت سفارش مشتریان
کد معاملاتی؛ انواع، شرایط و نحوه اخذ، احراز هویت و مدارک مورد نیاز،
نحوه اخذ سفارش خرید و فروش کالا و محدودیت‌ها
پیش دریافت؛ زمان، میزان و نحوه اخذ پیش دریافت
موارد مربوط به حساب و کالتهی مشتریان
- ب-۳) نحوه ثبت، تهیه و نگهداری اطلاعات و مدارک
اطلاعات و مدارک مشتریان
اطلاعات و مدارک سفارش‌های مشتریان و اصلاح آن
- ب-۴) نحوه انجام معاملات در بورس کالا به تفکیک هر گروه کالایی
نحوه اعلام عرضه‌ها و آمار معاملات
مراحل انجام معاملات
معاملات تک کالایی و چند کالایی
انواع قراردادهای قابل معامله در بورس کالا
- ب-۵) تسویه و تحویل به تفکیک هر گروه کالایی
انواع تسویه، نحوه تسویه نقدی، نحوه تسویه اعتباری، زمان تسویه
فرآیند صدور و دریافت حواله خرید کالا
کارمزدها
جرایم تاخیر در تسویه
جرایم فسخ قرارداد خرید و فروش
تحویل
جرایم تاخیر در تحویل
- ب-۶) معاملات صادراتی
اصطلاحات بازرگانی خارجی
اصطلاحات اعتبارات اسنادی
پیش دریافت، نحوه تسویه و جرایم تاخیر و فسخ
- ب-۷) تخفیفات و بازاریابی در بورس کالا
تخفیف‌های مجاز
سقف هزینه بازاریابی
- ب-۸) معاملات ابزارهای مشتقه در بورس کالا
مفاهیم و مبانی ابزارهای مشتقه

نحوه اخذ سفارش؛ اخذ کد، بیانیه ریسک، گشایش حساب عملیاتی، انواع سفارشات تسویه؛ وجه تضمین، انواع تضامین، اختطاریه وجه تضمین، بروز رسانی حساب‌ها تحویل؛ گواهی آمادگی تحویل، تقویم معاملات، تسویه نقدی

ب-۹) مصادیق ناهنجاری
ضوابط انضباطی کارکنان پذیرش
فعالیت‌ها و خدمات غیر مجاز کارکنان پذیرش

ج) مهارت‌های ارتباطی و مشتری‌مداری

ج-۱) مهارت‌های برقراری ارتباط موثر
مفهوم ارتباطات انسانی و چرخه ارتباطی
عوامل دخیل در برقراری ارتباطات انسانی
موانع ارتباطی و منشا آن
تاثیرگذاری و شیوه‌های آن
شاخصه‌های ارتباط موثر
ابزارهای ارتباطی؛ کلامی و غیرکلامی
کاربرد متبحرانه ابزارهای ارتباطی در محیط کار

ج-۲) اصول و مهارت‌های رفتار با مشتری
مروری بر مفاهیم مشتری‌مداری
علل نارضایتی مشتری و شکاف‌های خدماتی بنگاه‌ها
شیوه‌های ارتباط با مشتری
شیوه مدیریت رفتار مشتری عصبانی
فرآیند خنثی نمودن عصبانیت در مشتری: کنترل، پذیرش، تمرکز و حل مشکل
چند توصیه برای مشتری‌مداری

د) اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای

- ۳- پیش‌نیازهای اخذ این گواهی‌نامه کاربردی به شرح ذیل است:
- دارا بودن گواهینامه تحصیلی دیپلم مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش
  - دارا بودن گواهینامه ICDL سطح I به غیر از دارندگان مدرک دیپلم کامپیوتر یا کارشناسی در هر رشته و گرایشی یا دارندگان بیش از یک سال سابقه کار
- ۴- برخی افراد جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی از شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای به شرح ذیل معاف می‌باشند:
- دارندگان گواهینامه حرفه‌ای اصول بازار سرمایه از دوره الف بند ۲ این پیوست.

- دارندگان گواهی‌نامه کاربردی "پذیرش سفارش مشتریان اوراق بهادار" از دوره‌های الف، ج و د بند ۲ این پیوست.
- ۵- ارزیابی و سنجش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش حرفه‌ای فوق با انجام آزمون‌های کانون صورت می‌پذیرد.
- ۶- مدت اعتبار این گواهی‌نامه کاربردی از زمان صدور به مدت سه سال خواهد بود و تمدید آن منوط به شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای که توسط کانون تعیین می‌شود، می‌باشد.

پیوست (۳): گواهی‌نامه کاربردی "نظارت و کنترل داخلی"

۱- این گواهی‌نامه کاربردی برای کارکنان، کارشناسان و مسئولین واحد نظارت در شرکت‌های کارگزاری عضو کانون یا هر شخص وابسته به عضو که وظایف واحد نظارت موضوع دستورالعمل کنترل‌های داخلی شرکت‌های کارگزاری مصوب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار را برعهده دارد، تعریف شده است.

۲- دوره‌های آموزش حرفه‌ای که جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی می‌بایست گذرانده شود و سرفصل‌های آن به شرح ذیل است:

الف) قوانین و مقررات عمومی بازار سرمایه:

- ۱- قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
- ۲- قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۳- دستورالعمل ثبت، نگهداری و گزارش دهی اسناد، مدارک و اطلاعات توسط اشخاص تحت نظارت
- ۴- ضوابط استخدام و نقل و انتقال اشخاص وابسته به اعضاء بین اعضاء کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار
- ۵- دستورالعمل تبلیغات شرکت‌های کارگزاری
- ۶- دستورالعمل انضباطی شرکت‌های کارگزاری
- ۷- دستورالعمل الزامات کفایت سرمایه نهادهای مالی
- ۸- دستورالعمل معاملات اعتباری اوراق بهادار
- ۹- دستورالعمل عضویت در کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار
- ۱۰- دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اشخاص موضوع ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار
- ۱۱- دستورالعمل کنترل‌های داخلی شرکت‌های کارگزاری

ب) مقررات بورس‌های اوراق بهادار

- ۱- آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران
- ۲- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران
- ۳- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران
- ۴- دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- ۵- دستورالعمل معاملات قرارداد آتی سهام در بورس اوراق بهادار تهران
- ۶- دستورالعمل معاملات قرارداد اختیار معامله سهام در بورس اوراق بهادار تهران
- ۷- ضوابط اعطای مجوز معامله اوراق بهادار به سرمایه‌گذار خارجی

- ۸- دستور العمل ثبت، سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای
- ۹- دستورالعمل توثیق اوراق بهادار
- ۱۰- دستورالعمل نحوه انجام معاملات و کالتهی اوراق بهادار
- ۱۱- دستورالعمل اجرایی دریافت سفارش‌های تلفنی با استفاده از مرکز تماس کارگزاری
- ۱۲- دستورالعمل وظایف و اختیارات شرکت بورس اوراق بهادار در خصوص کارگزاری‌های عضو
- ۱۳- دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۴- دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۵- دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران
- ۱۶- ضوابط استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار
- ۱۷- مصوبه در خصوص الزام به استفاده از خدمات مشاوران عرضه اوراق بهادار
- ۱۸- دستورالعمل صندوق تضمین تسویه معاملات بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس
- ۱۹- ضوابط مربوط به متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار و فرابورس

ج) مقررات بورس‌های کالایی

- ۱- دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران
- ۲- دستورالعمل وظایف و اختیارات شرکت بورس کالای ایران در خصوص کارگزاری‌های عضو
- ۳- دستورالعمل تسویه و پایاپای معاملات بورس کالای ایران
- ۴- دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی در شرکت بورس کالای ایران
- ۵- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران
- ۶- دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس انرژی
- ۷- دستورالعمل ثبت و سپرده‌گذاری کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا و تسویه و پایاپای معاملات در بورس انرژی
- ۸- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس انرژی

د) قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی

- ۱- قانون مبارزه با پولشویی
- ۲- آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی
- ۳- دستورالعمل شناسایی مشتریان، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۴- دستورالعمل اجرایی نحوه گزارش دهی دارندگان اطلاعات نهانی
- ۵- دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در خدمات الکترونیک بازار سرمایه، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۶- دستورالعمل نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در بازار سرمایه، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی

- ۷- دستورالعمل نحوه ارسال اسناد و مدارک مربوط به بازار سرمایه به نشانی پستی مشتریان، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۸- دستورالعمل گزارش عملیات و معاملات مشکوک در بازار سرمایه، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی
- ۹- دستورالعمل نگهداری و امحای اسناد در بازار سرمایه در حوزه پولشویی
- ۱۰- دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس به همراه آیین‌نامه اجرایی آن، مصوب شورای عالی مبارزه با پولشویی

ه) اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای

- ۱- اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای مصوب هیأت مدیره کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

و) مقررات مشاوره و سبدگردانی

- ۱- دستورالعمل تأسیس و فعالیت پردازش اطلاعات مالی
- ۲- دستورالعمل تأسیس و فعالیت سبدگردان
- ۳- دستورالعمل تأسیس و فعالیت مشاور سرمایه‌گذاری
- ۴- دستورالعمل اجرایی ثبت و گزارش‌دهی رویدادهای مالی صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک
- ۵- اساسنامه و امیدنامه نمونه صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (شامل تمامی انواع آن)

ز) اصول بازرسی و نظارت

- ز-۱) مقدمات بازرسی
  - تعریف بازرسی
  - اهمیت بازرسی
  - ضرورت بازرسی در نظام مالی
  - انواع بازرسی (دوره‌ای، موردی، موضوعی و مستمر)
- ز-۲) روش‌های بازرسی
  - مشاهده محیطی
  - مطالعه اسناد و مدارک
  - مصاحبه
- ز-۳) فرآیند بازرسی
  - شناخت مسئله
  - تعیین مسئله
  - گردآوری اطلاعات
  - جمع‌بندی و ارائه گزارش

۳- پیش‌نیاز اخذ این گواهی‌نامه کاربردی به شرح ذیل است:

- دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا بالاتر مورد تائید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۴- برخی افراد جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی از شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای به شرح ذیل معاف می‌باشند:

- دارندگان گواهی‌نامه اصول بازار سرمایه از دوره مندرج در بند "الف" این پیوست.
  - دارندگان گواهی‌نامه معامله‌گری بازار سرمایه از دوره مندرج در بند "الف"، "ب" و "ج" این پیوست.
  - دارندگان گواهی‌نامه مدیریت سبد اوراق بهادار از دوره مندرج در بند "و" این پیوست.
  - دارندگان گواهی‌نامه حرفه‌ای مدیریت نهادهای بازار سرمایه از دوره مندرج در بند "الف" و "د" این پیوست.
  - دارندگان گواهی‌نامه کاربردی پذیرش سفارش مشتریان اوراق بهادار و پذیرش سفارش مشتریان کالایی از دوره مندرج در بند "الف" و "ه" این پیوست.
- ۵- ارزیابی و سنجش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش حرفه‌ای فوق با انجام آزمون‌های کانون صورت می‌پذیرد.
- ۶- مدت اعتبار این گواهی‌نامه کاربردی از زمان صدور به مدت دو سال خواهد بود و تمدید آن منوط به شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای که توسط کانون در طی مدت این دو سال تعیین می‌شود، می‌باشد.

پیوست (۴): گواهی‌نامه کاربردی "معامله‌گر برخط گروهی"

- ۱- این گواهی‌نامه کاربردی برای معامله‌گران ایستگاه‌های معاملاتی برخط گروهی در شرکت‌های کارگزاری عضو کانون تعریف شده است.
- ۲- دوره‌های آموزش حرفه‌ای که جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی می‌بایست گذرانده شود و سرفصل‌های آن به شرح ذیل است:

الف) قوانین و مقررات معاملات اوراق بهادار

- ۱- قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
- ۲- قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۳- آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار
- ۴- دستورالعمل کمیته سازش کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار
- ۵- دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اشخاص موضوع ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار و دیگر اشخاص تحت نظارت سازمان
- ۶- دستورالعمل اجرایی فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
- ۷- آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس
- ۸- آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران
- ۹- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۰- دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- ۱۱- دستورالعمل توثیق اوراق بهادار
- ۱۲- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران
- ۱۳- دستورالعمل ثبت، سپرده‌گذاری، تسویه و پایاپای
- ۱۴- دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۵- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بازار پایه فرابورس
- ۱۶- دستورالعمل اجرایی معاملات مبتنی بر مذاکره اوراق بهادار در فرابورس ایران
- ۱۷- دستورالعمل اجرایی دریافت سفارش‌های تلفنی با استفاده از مرکز تماس کارگزاری
- ۱۸- ضوابط استخدام و نقل و انتقال اشخاص وابسته به اعضای کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار
- ۱۹- ضوابط بازاریابی و تخفیفات اعضاء کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار در بورس‌ها و فرابورس
- ۲۰- دستورالعمل معاملات اعتباری اوراق بهادار

ب) اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای

- ۱- اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه‌ای مصوب هیأت مدیره کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار

ج) معامله‌گری اوراق بهادار

- ۱- انواع شاخص‌ها؛ شاخص کل، شاخص قیمت، شاخص قیمت و بازده نقدی
- ۲- انواع قیمت‌ها؛ اولین قیمت، قیمت پایانی، کمترین و بیشترین قیمت، میانگین قیمت
- ۳- حجم معاملات و ارزش بازار
- ۴- حجم مبنا و قیمت پایانی سهام
- ۵- سهام شناور آزاد
- ۶- افزایش سرمایه
- ۷- EPS, P/E و تعدیل آن
- ۸- نحوه انجام معاملات در بورس و فرابورس
- ۹- اجرای سفارش مشتریان در سامانه معاملات
- ۱۰- مراحل انجام معاملات؛ پیش‌گشایش، گشایش، حراج پیوسته، حراج ناپیوسته پایانی، پایان معامله
- ۱۱- ساعات و روزهای انجام معاملات
- ۱۲- انواع معاملات؛ خرد، بلوک، عمده و عمده شرايطی
- ۱۳- معاملات حق تقدم سهام، اوراق مشارکت، اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن و سایر اوراق پذیرفته شده
- ۱۴- نمادهای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس
- ۱۵- صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله ETF
- ۱۶- توقف و بازگشایی نماد معاملاتی
- ۱۷- محدودیت‌های معاملاتی؛ دامنه نوسان قیمت، گره و رفع گره معاملاتی، محدودیت حجمی
- ۱۸- محدودیت‌های انجام معاملات برای کارکنان شرکت‌های کارگزاری
- ۱۹- عرضه اولیه، خرید گروهی و تخصیص
- ۲۰- تسویه و پایاپای
- ۲۱- کارمزد و هزینه معاملات
- ۲۲- زمان تسویه معاملات؛ سهام، اوراق بدهی و سایر اوراق پذیرفته شده
- ۲۳- تعیین و تغییر کارگزار ناظر، چگونگی مشخص شدن کارگزار ناظر به صورت خودکار
- ۲۴- مصوبات هیأت مدیره شرکت بورس اوراق بهادار و شرکت فرابورس در خصوص رویه انجام معاملات
- ۲۵- مصادیق ناهنجاری معامله‌گران
- ۲۶- کلیات عملیات بازار
- ۲۷- مهارت‌های فنی معامله‌گران (اصول رقابت، سفارش پنهان و ...)
- ۲۸- آموزش کاربردی سامانه برخط گروهی

۳- پیش‌نیاز اخذ این گواهی‌نامه کاربردی به شرح ذیل است:

- دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا بالاتر مورد تائید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

۴- برخی افراد جهت اخذ این گواهی‌نامه کاربردی از شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای به شرح ذیل معاف می‌باشند:

- دارندگان گواهی‌نامه پذیرش سفارش مشتریان اوراق بهادار از سرفصل مندرج در بند "ب" این پیوست.
- دارندگان گواهی‌نامه پذیرش سفارش مشتریان کالایی از سرفصل مندرج در بند "ب" این پیوست.
- دارندگان گواهی‌نامه نظارت و کنترل داخلی از سرفصل مندرج در بند "ب" این پیوست.
- دارندگان گواهی‌نامه حرفه‌ای معامله‌گری اوراق تامین مالی بدون اخذ این گواهی‌نامه، می‌توانند اقدام به معامله‌گری در ایستگاه‌های معاملاتی برخط گروهی نمایند.

۵- ارزیابی و سنجش شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزش حرفه‌ای فوق با انجام آزمون‌های کانون صورت می‌پذیرد.

۶- مدت اعتبار این گواهی‌نامه کاربردی از زمان صدور به مدت دو سال خواهد بود و تمدید آن منوط به شرکت در دوره‌های آموزش حرفه‌ای که توسط کانون در طی مدت این دو سال تعیین می‌شود، می‌باشد.